

TRENDY & LIFELONG LEARNING

Słownik *trendów.*

*Dla początkujących, którzy chcą
rozszyfrować, co naprawdę dzieje się
w marketingu, kiedy ktoś mówi
„o, mamy nowy trend!”*

POJĘĆ
41

KATEGORII
5

CZAS CZYTANIA
~25 min

WSTĘP

Słowo na start.

żebyś wiedział_, po co to wszystko.

Masz przed sobą słownik o mocno konkretnym zakresie: jak działają trendy? Czym się różnią od fadów, hype'u, mód? Skąd się biorą? Dlaczego jedne zmieniają świat, a inne znikają po sezonie?

Zebraliśmy tu kilkadziesiąt pojęć, których realnie używa się w branży. A teraz być może zaczniesz i Ty. Część to klasyka teorii trendów (mikrotrendy, megatrendy, krzywa adopcji). Część to gorące słowa 2026 (GEO, dark social, kultura dopaminowa). Część to terminy-pułapki, które brzmią mądrze, a służą do nabierania marketera i biznesu (trendwashing, FOMO).

Definicje są krótkie. Każde hasło ma jedno zdanie sedna, jedno zdanie kontekstu i czasem krótką wskazówkę praktyczną. Jak to wykorzystać albo na co uważać. Ułożone w pięciu blokach tematycznych, w każdym bloku alfabetycznie. Możesz czytać od deski do deski albo wchodzić tylko tam, gdzie szukasz konkretnego słowa albo coś Cię nurtuje.

Nie ma jednej dobrej drogi. *To zależy, jak mówią marketerzy.*

I Trend, fad, *i ten cały szum* pomiędzy.

Cztery podstawowe pojęcia, które mówią, na co właściwie patrzysz, gdy ktoś krzyczy „nowy trend!”

I • POJĘCIA PODSTAWOWE

01 **Trend**

Kierunek, w którym zmieniają się zachowania, wartości albo oczekiwania ludzi. Ma siłę napędową (czyli wynika z czegoś głębszego, nie spada z nieba), trwa latami, i realnie zmienia to, jak ludzie żyją albo pracują. Muszą wystąpić trzy filary trendu naraz. Jeżeli brakuje któregoś, to nie trend.

► *Jeśli zniknie po miesiącu, to nie był trend. Jeśli widać go tylko na jednej platformie, to też nie był trend.*

02 **Fad**

sezonowa moda

Krótkotrwały, organiczny szal na konkretny produkt, zachowanie albo estetykę. Ludzie sami go podchwytyją, ale nie ma pod sobą głębszej zmiany. Po sezonie cichnie. Viralowy taniec, gadżet roku, makijaż lata.

► *Fad jest naturalny. Nikt go nie wymyślił w agencji. Po prostu chwilowo bawi.*

03 **Hype**

Sztucznie wywołane, intensywne zainteresowanie. Napompowane przez marketing, media albo influencerów, z konkretnym celem (premiera, kampania, sprzedaż). Bywa zapowiedzią trendu, jeśli stoi za nim realna zmiana. Albo balonem, który pęknie po premierze.

► *Hype różni się od fada tym, że ktoś go świadomie nakręca. Fad rośnie sam.*

04 **Moda**

Dominujący przez jakiś czas styl albo zachowanie w danej grupie. W ubraniu, w estetyce, w sposobie mówienia. Trwa dłużej niż fada, ale wciąż przemija. Bliska kuzynka fada, tylko na szerszą skalę i z dłuższym życiem.

05 **Viral**

Treść, która rozchodzi się lawinowo, bo ludzie sami ją podają dalej. Viralowość bywa objawem fada (gdy chwytła organicznie) albo skutkiem hype'u (gdy jest napompowana). Sama w sobie nie przesądza, czy stoi za nią trend.

► *Coś może być viralem i jednocześnie głupim fadem. Albo viralem i częścią prawdziwego trendu. Viral to forma.*

06 **Buzz**

Szum wokół tematu, marki albo produktu. Ogólny gwar w internecie i mediach. Buzz mierzy się liczbą wzmianek, nie głębią zjawiska. Może być organiczny, może być sterowany przez kogoś. Sam w sobie nic nie znaczy. Dopiero kontekst pokazuje, czy to początek trendu, czy tylko hałas.

► *Wysoki buzz przy zerowej sprzedaży zdarza się częściej, niż się przyznaje.*

07 **Mainstream**

Nurt główny. Moment, w którym coś przestaje być niszą i staje się oczywiste dla szerokiej publiczności. Trend, który wchodzi do mainstreamu, traci status „insiderski”, ale zyskuje masową skalę. Dla marek to często ostatnia chwila, żeby wskoczyć z sensem, albo pierwsza, żeby już szukać następnego trendu.

► *Mainstream to nie obelga. To etap! Kiedy mama wysłała Ci mem z TikToka na WhatsAppie.*

II

Skala i czas. *Mikro,* makro, mega.

Typologia trendów według tego, jak długo trwają i jak szeroko sięgają. Klasyka teorii, którą warto znać, pracując w marketingu.

II · SKALA TRENDU

08 **Mikrotrend**

Mała zmiana, która w krótkim czasie (zwykle 1-2 lata) potrafi wejść do masowej świadomości. Dobra na eksperymenty marketingowe, ryzykowna jako fundament dłuższej strategii. Często wychodzi z konkretnej subkultury, niszy albo platformy.

► *Mikrotrendy bywają przedsmakiem makrotrendów. Część zostaje, część się rozplywa.*

09 **Makrotrend**

Dojrzała, szersza zmiana, która trwa kilka lat (mniej więcej 3-5) i wpływa na wiele grup naraz. Często wyrasta z mikrotrendów, które się utrwaliły i połączyły w jeden większy kierunek.

10 **Megatrend**

Najpotężniejszy z całej rodziny. Działa przez dekady (10-20 lat) i kształtuje całe społeczeństwa. Pojęcie wprowadził John Naisbitt w książce pod tym samym tytułem (1982). Megatrend nie jest modą. To on napędza mniejsze trendy. Przykład: cyfryzacja, starzenie się społeczeństw, urbanizacja.

► *Megatrendów nie wymyśla się na briefingu w agencji. Można w nich uczestniczyć. Ty pewnie w nich uczestniczysz.*

11 **Kontra-trend**

countertrend

Reakcja na inny, dominujący trend. Powstaje jako sprzeciw, przeciwwaga, alternatywa. Im silniejszy trend główny, tym mocniejsza potrafi być kontra. Przykład: rosnąca rola AI rodzi kontra-trend „handmade”, „prawdziwe”, „bez algorytmu”.

12 **Kultura dwóch prędkości**

two-speed culture

Jednocześnie dzieją się dwie rzeczy. Mikrotrendy żyją tygodnie i wymieniają się w zawrotnym tempie, a wielkie zmiany toczą się latami i są prawie niewidoczne na co dzień. Sztuka polega na tym, żeby nie pomylić jednego z drugim.

13 **Speeds of Culture**

Framework używany m.in. przez TikToka do analizy własnych trendów. Rozdziela to, co jest na topie „tu i teraz” (mikro), od tego, co utrzymuje się dłużej (makro), od tego, co zmienia kulturę na lata (mega).

III

Skąd to się w ogóle bierze?

*Anatomia trendu. Siły napędowe, zapalniki, sygnały, innowacje.
Cała maszyna, która stoi pod spodem trendu.*

III • ANATOMIA TRENDU

14 Makro-siła

macro force

Wielka, powolna zmiana w świecie, która jest najgłębszą siłą napędową trendów. Klimat, demografia, rozwój AI, kryzys zaufania, presja ekonomiczna. Te procesy działają w tle latami i decydują, w którą stronę przesuwa się rynek.

► *Trend bez makro-siły to balon. Nadyma się tydzień i pęka.*

15 Trigger

Zapalnik. Konkretnie wydarzenie albo kryzys, który uruchamia coś, co już dojrzewało pod powierzchnią. Pandemia była triggerem dla pracy zdalnej. Premiera ChatGPT była triggerem dla całej rozmowy o AI w marketingu.

16 Shift

Przesunięcie. Łagodniejsze niż trigger, bardziej rozłożone w czasie, ale wciąż przełomowe. Shift to moment, gdy widać, że punkt ciężkości realnie się przeniósł. Z TV do social media, z SEO do GEO, z zaufania do instytucji do zaufania do influencerów.

17 Sygnał

signal

Pojedynczy, lokalny ślad zmiany. Nowa aplikacja, dziwny nawyk, nietypowy wybór konsumencki. Sam w sobie jeszcze nie trend. Trzeba zebrać kilka sygnałów i sprawdzić, czy układają się we wzór i czy stoi za nimi jakaś makro-siła.

► *Jeden sygnał to ciekawostka. Pięć sygnałów z różnych branż to już coś!*

18 **Innowacja**

Wierzchnia warstwa trendu. Konkretnie rozwiązanie, narzędzie, produkt albo format, w którym trend się materializuje. Najbardziej widoczna, najłatwiej mylona z samym trendem. Pułapka: sama innowacja to jeszcze nie trend. Trend siedzi pod spodem.

19 **Tipping point**

punkt przełomowy

Moment, w którym trend przechodzi z niszy do mainstreamu. Z dnia na dzień wszyscy zaczynają o czymś mówić, choć to coś istniało dużo wcześniej. Pojęcie spopularyzował Malcolm Gladwell w książce „The Tipping Point” (2000).

20 **Krzywa adopcji**

adoption curve

Wykres pokazujący, jak nowość rozprzestrzenia się wśród ludzi. Najpierw wąska grupa innowatorów, potem early adopters, potem wczesna i późna większość, na końcu maruderzy. Klasyka opisana przez Everetta Rogersa w 1962.

► *Kiedy trend wchodzi do późnej większości, jest już za późno, żeby coś z nim zrobić i nim wygrać rynek. Zostaje tylko z niego korzystać.*

21 **Early adopters**

wcześni naśladowcy

Druga fala adopcji, po innowatorach. Ludzie, którzy chętnie testują nowości, ale nie ze ślepego zachwytu. Mają chłód i ocenę. Często liderzy opinii w swoich środowiskach. Wpuszczają lub blokują trend dalej.

22 **Hype cycle**

Krzywa życia nowinki w wersji Gartnera. Pięć etapów: zapłon, szczyt rozdmuchanych oczekiwań, dolina rozczarowania, stok oświecenia, plateau produktywności. Działa zwłaszcza na technologie. Warto wiedzieć, na którym etapie jest to, o czym czytasz.

23 **Syndrom błyskotki**

shiny object syndrome

Rzucanie się na każde nowe narzędzie, bo jest modne, zamiast zapytać, czy w ogóle rozwiązuje jakiś problem. Najczęstsza pułapka młodych marketerów (i nie tylko młodych). Pojawia się nowa apka, wszyscy ją wdrażają, nikt nie pyta po co.

IV

Marki, *które chcą* złapać trend.

*Co marki robią z trendami. Strategie, taktyki, błędy, pułapki.
Część jest slay, część to cringe.*

IV • MARKI I TRENDY

24 **RTM**

real-time marketing

Reagowanie marki na bieżące wydarzenia „na gorąco”. Mecz, wpadka znanej osoby, wielka premiera. Działa, gdy jest szybkie, trafne i wpisane w głos marki. Spóźnione albo na siłę brzmi sztucznie.

► *Klasyczna zasada RTM-u: jeśli trzeba się zastanawiać dłużej niż dwie godziny, to już za późno.*

25 **Trendjacking**

Świadome podpięcie się marki pod aktualny trend albo wydarzenie, żeby złapać uwagę. Robione z głową potrafi błysnąć. Robione bez wyczucia ląduje w kolejnej kategorii poniżej.

26 **Trendwashing**

Powierzchowne udawanie, że marka jest „na czasie”. Podpięcie się pod trend, którego się nie rozumie, byle wyglądać świeżo. Odbiorcy wyłapują to błyskawicznie i mocno karzą za nieautentyczność.

► *Trendwashing różni się od trendjackingu tym, że trendjacking jest sprytny, a trendwashing jest fałszywy.*

27 **Trend hunting**

Świadome wypatrywanie wczesnych sygnałów zmiany, zanim staną się oczywiste. Robią to badacze, stratedzy, agencje trendowe. Cel: być krok przed rynkiem, a nie gonić go z opóźnieniem.

28 **Coolhunting**

Starsza siostra trend huntingu, mocno związana z modą i ulicznymi subkulturami z lat 90. Polega na fizycznym byciu tam, gdzie powstaje nowe (ulice, kluby, niszowe imprezy), i wyłapywaniu, co stanie się modne za rok.

29 **Memefikacja**

Sprowadzenie zjawiska, marki albo postaci do prostej, powtarzalnej formy memowej. Memefikacja bywa świadomym narzędziem marketingowym (gdy marka sama do tego prowokuje), bywa też niekontrolowanym losem (gdy internet decyduje za markę).

30 **FOMO**

fear of missing out

Lęk przed przegapieniem. Działa po obu stronach: marketingowo (na kliencie, żeby kupić teraz) i strategicznie (na marketerze, który wdraża każdy trend, bo wszyscy go wdrażają). To drugie jest groźniejsze, bo prowadzi do syndromu błyskotki.

31 **JOMO**

joy of missing out

Świadoma odwrotność FOMO. Radość z odpuszczania tego, co nie jest dla nas. Marketingowo: trend, w którym marki celują w odbiorców zmęczonych nadmiarem, jak slow living, digital detox, „nie musisz być wszędzie”.

32 **Backlash**

Negatywna fala zwrotna. Trend, kampania albo marka, która zbyt mocno popchnęła jakąś agendę, dostaje rykoszetem od własnych odbiorców. Backlash to nie kryzys PR-owy z jednego dnia. To dłuższe zjawisko, które potrafi obrócić cały trend w jego przeciwieństwo.

33 **Nostalgia marketing**

Wykorzystanie tęsknoty za przeszłością do budowania emocjonalnej więzi z marką. Stare logo, lata 90., estetyka VHS, „pamiętasz?”. Działa, gdy jest szczere i wpisane w DNA marki. Robione na siłę bywa łatwe do wyłapania jako kalka.

V

Świat w 2026. Gorące słowa.

Pojęcia, których nie było pięć lat temu albo znaczyły coś innego.

34 **GEO**

generative engine optimization

Dostosowywanie treści tak, żeby znajdowała ją i polecała AI, a nie tylko klasyczna wyszukiwarka. Następca SEO w świecie, w którym pytamy chatbota zamiast Google. Jeśli dziś planujesz karierę w content marketingu, GEO jest tym, czego SEO było dziesięć lat temu.

35 **Dark social**

Rozmowy i polecenia, które dzieją się w prywatnych kanałach. WhatsApp, Discord, prywatne wiadomości, zamknięte grupy. Realny obieg opinii, którego nie widać w publicznych statystykach. Część badań szacuje, że to nawet 80% wszystkich „shares”.

36 **Kultura dopaminowa**

Współczesny tryb konsumpcji treści napędzany kolejnymi dawkami dopaminy: krótkie wideo, swipe, lajk, powiadomienie. Marketingowo: trend platform i formatów zaprojektowanych pod ten cykl. Krytycznie: zjawisko, na które rośnie kontra-trend „slow content”.

37 **Silver economy**

Gospodarka starzejących się społeczeństw. Rosnąca grupa konsumentów 60+, którzy mają realne pieniądze, czas i konkretne potrzeby, a marki dopiero zaczynają zauważać, że to nie są „dziadkowie”, tylko aktywni klienci. Jeden z największych megatrendów demograficznych.

38 **Phygital**

Połączenie fizycznego (physical) i cyfrowego (digital). Zacieranie się granicy między offline a online. Sklep, który skanujesz telefonem, kampania, która kontynuuje się w AR, eventy, które żyją równoległe w sieci. Według raportów 2026 jeden z najsilniejszych kierunków retailu.

39 **Long tail**

długi ogon

Strategia, w której zysk pochodzi nie z paru hitów, tylko z mnóstwa niszowych produktów albo treści. Każde z nich sprzedaje się mało, ale razem dają więcej niż blockbuster. Pojęcie Chrisa Andersona. Stoi za sukcesem Spotify, Amazonu, długich serii treści.

40 **Mikrospołeczność**

tribe

Mała, zaangażowana grupa skupiona wokół wspólnego zainteresowania, wartości albo twórcy. Niewielka liczbowo, ale głęboko zaangażowana. W 2026 marki coraz częściej celują w mikrospołeczności zamiast w masowy zasięg, bo zaangażowanie bije dziś frekwencję.

41 **Pinched pragmatism**

ściśnięty pragmatyzm

Trend konsumencki opisany przez Foresight Factory. W obliczu rosnących kosztów życia ideologia przegrywa z ekonomią. Konsumenci priorytetyzują cenę i wygodę ponad wartościami. Konkretny przykład tego, jak makro-siła (inflacja) zmienia całe zachowanie rynku.

.

Koniec słownika. *Początek myślenia o trendach.*

---

*Słownik to tylko zestaw słów.
To, co z nimi zrobisz, zależy od Ciebie.*

*Następnym razem, gdy ktoś powie
„**nowy trend**”, spróbuj go nazwać.*